

Archeologienota : Koekoekstraat, Schelle (prov. Antwerpen)

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, juni 2025

Titel

Archeologienota:
Koekoekstraat, Schelle
(prov. Antwerpen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Landmeter

Projectcode

2025F95

Plaats en datum

Borgerhout, juni 2025

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport, 213

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens	4
2. Inleiding	7
2.1. Beschrijving van de geplande werkzaamheden	7
2.2. Archeologische voorkennis	8
2.3. Methodiek van het onderzoek	8
3. Archeologisch bureauonderzoek/assessment	9
3.1. Geo(morfo)logie en bodem	9
3.2. Topografie	13
3.3. Historische, cartografische en archeologische kennis	16
3.3.1. Korte historiek van Schelle (geschreven bronnen)	16
3.3.2. Cartografische bronnen/luchtfoto's	17
3.3.3. Archeologisch Schelle en centrale archeologische inventaris	22
3.3.4. Overige wetenschappelijke inventarissen	26
3.4. Huidig gebruik projectgebied	27
3.5. Impact geplande werken	28
4. Synthese, onderzoeksvragen en samenvatting	29
4.1. Synthese gespecialiseerd publiek en antwoord onderzoeksvragen	29
4.2. Samenvatting niet gespecialiseerd publiek	33
5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied	33
6. Bibliografie	35
6.1. Online bronnen	35
6.2. Literatuur	36
7. Lijst figuren en bijlagen	37
7.1. Lijst figuren	37
7.2. Lijst Bijlagen	37

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Schelle, Koekoekstraat (25-SCH/KOE-2025F95)

Ligging

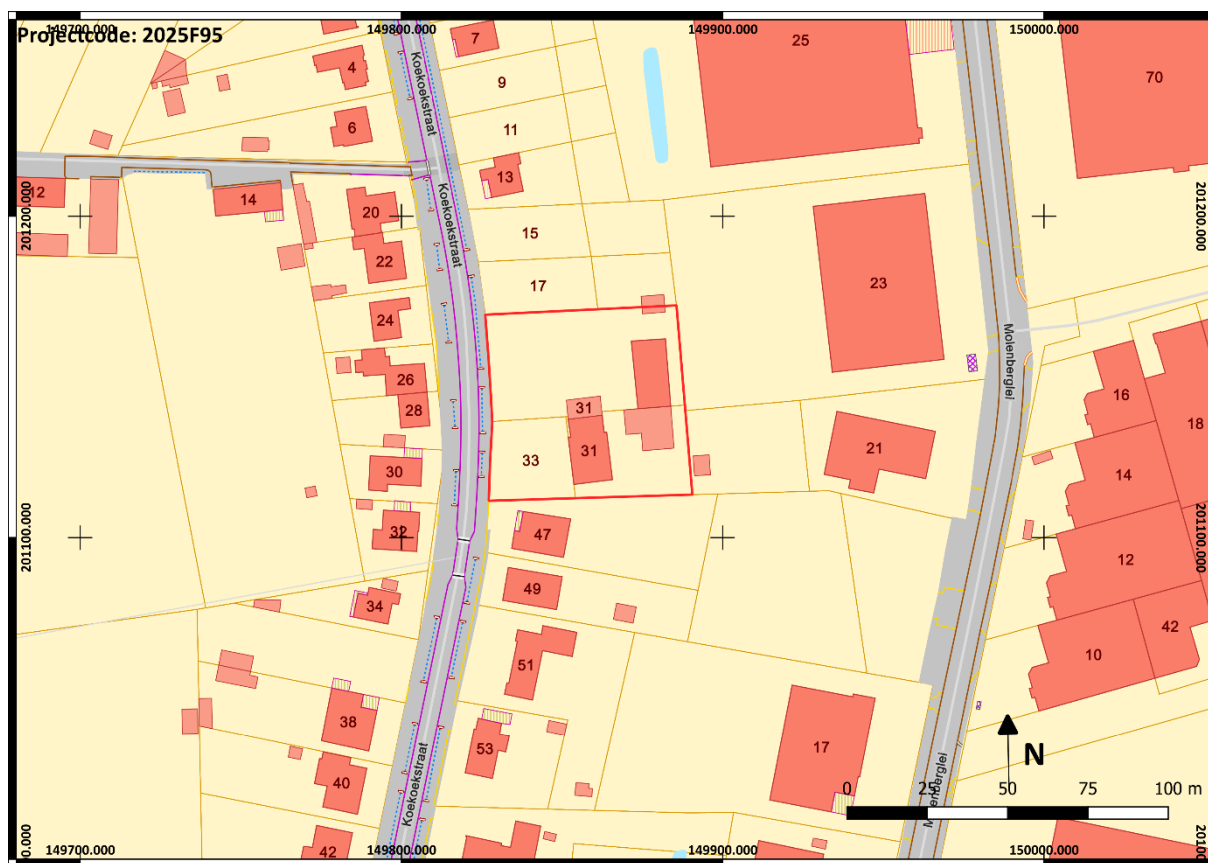
Antwerpen, Schelle,
Koekoekstraat 31-33

Kadastrale gegevens

Schelle: Afdeling Schelle: Sectie C
Perceelnummers: 314M, 314E, 314K

Bounding Box

X149826,2	Y201169,5
X149885,9	Y201172,2
X149891,0	Y201113,5
X149827,2	Y201111,5

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied in rood (1/1000)

Projectcode

2025F95

Opdrachtgever

Landmeter

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126
Guldensporenstraat 143
2140 Borgerhout

Geplande ingreep

Sloop bestaande verharding, omvormen deel bestaande bebouwing tot woningen en bijgebouwen, verkavelingsaanvraag met het oog op het bouwen van een nieuwe woning.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

Binnen het projectgebied situeert zich een vastgesteld bouwkundig element dat werd opgenomen op de inventaris van het bouwkundig erfgoed. Het westelijk deel van het terrein is gelegen in woongebied met landelijk karakter. Het oostelijk deel valt binnen de bufferzone tussen het woongebied met landelijk karakter en de KMO-zone ten oosten.

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

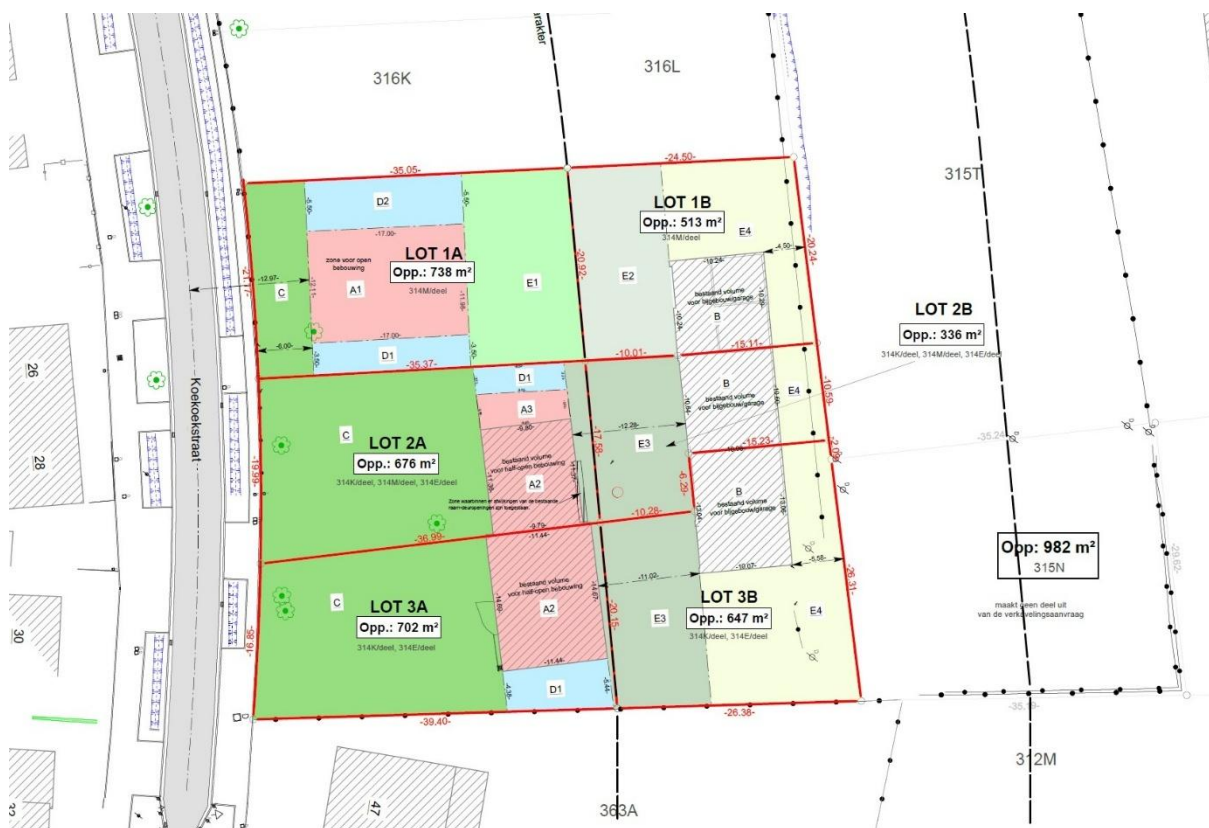
Thesaurus

Bureauonderzoek

2. Inleiding

Doel van dit bureauonderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningsaanvraag te Schelle, Koekoekstraat 31-33. In deze archeologienota wordt via een bureauonderzoek nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen het projectgebied bevinden. Het projectgebied wordt in eerste instantie binnen een grotere context geplaatst. Vervolgens wordt nagegaan wat de recente gebruiksgeschiedenis van het projectgebied is en wat hiervan de mogelijke impact was op perceelsniveau. Tevens wordt de mogelijke impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologische potentieel besproken. Op basis van alle voorhanden zijnde gegevens wordt vervolgens een programma van maatregelen voorgesteld.

2.1. Beschrijving van de geplande werkzaamheden

Figuur 2: Nieuw ontwerp verkaveling (1/500)

Met het oog op het realiseren van de geplande verkaveling wordt in eerste instantie de 20ste-eeuwse woning in het zuidwestelijke deel van het terrein gesloopt. Nadien wordt het terrein opgesplitst in 6 loten (1A, 1B, 2A, 2B, 3A en 3B). Ter hoogte van lot 1A bestaat de mogelijkheid tot het oprichten van één nieuwe vrijstaande woning. Ter hoogte van lot 1B wordt het noordelijke deel van de bestaande schuur omgevormd tot bijgebouw. Voor de loten 2A en 3A wordt de bestaande hoeve omgevormd tot 2 afzonderlijke wooneenheden. Het centrale deel van de schuur (2B) en het zuidelijke deel van de

schuur (3B) wordt omgevormd tot bijgebouw. Ten noorden van de bestaande hoeve bestaat de mogelijkheid tot het uitbreiden van de bestaande bebouwing.

Uit voorgaande kunnen we stellen dat er dus enkel ter hoogte van lot 1A en zone A3 nieuwe bebouwing mag worden opgetrokken.

2.2. Archeologische voorkennis

Er werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd ter hoogte van het projectgebied.

2.3. Methodiek van het onderzoek

Om een antwoord te kunnen formuleren op de hoger geformuleerde vraagstellingen werden verschillende acties ondernomen. Er werden hoofdzakelijk bronnen geraadpleegd die online beschikbaar werden gesteld door de Vlaamse Overheid. Na het raadplegen van de basisbronnen die beschikbaar zijn voor het betreffende projectgebied, werd nagegaan of het nodig was om bijkomende bronnen te raadplegen of dat de geraadpleegde bronnen volstonden om een antwoord op de desbetreffende vraag te formuleren. Tevens werd geëvalueerd of het raadplegen van eventueel bijkomende bronnen extra gegevens kon opbrengen om een antwoord te kunnen formuleren op de gestelde onderzoeksvragen. Aangezien het projectgebied gelegen is in een zone die gekenmerkt is door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden werd extra aandacht besteed aan de relatie van het projectgebied met het landschap en de ruimere omgeving.

Om een zicht te krijgen op de landschapshistoriek van het projectgebied werden de online databases van Geopunt Vlaanderen (www.geopunt.be) en Databank Ondergrond Vlaanderen (www.dov.vlaanderen.be) geraadpleegd. De volgende kaarten werden geraadpleegd: bodemkaart, bodemgebruikskaart, erosiegevoeligheidskaart, tertiair geologische kaart en quartair geologische kaart. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het projectgebied. Tevens werd het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (raster 1 meter) geraadpleegd.

Om na te gaan welke potentiële archeologische sites zich in het projectgebied en de ruimere omgeving bevinden, werd de Centrale Archeologische Inventaris (www.cai.onroerenderfgoed.be) geraadpleegd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de inventaris niet volledig is en geen garantie biedt op de aan- of afwezigheid van een eventuele archeologische site. De ingevoerde locaties werden enerzijds op basis van cartografische, literaire en toponymische bronnen geselecteerd en anderzijds op basis van waarnemingen op het terrein (vondstmeldingen, veldprospecties, prospecties met ingreep in de bodem, archeologisch onderzoek).

Om een inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van cultuurhistorische elementen en een verder inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van een archeologisch bodemarchief werden verschillende beschikbare historische en cartografische bronnen online geraadpleegd. Voor de oudere

periodes werd beroep gedaan op gegevens beschikbaar op www.inventaris.onroerenderfgoed.be. De hier beschikbare gegevens kwamen tot stand na een uitgebreide literaire studie. De opgegeven bronnen werden niet extra gecontroleerd, noch werden er bijkomende bronnen geraadpleegd. Op basis van de beschikbare gegevens werd beslist dat deze volstonden om een algemeen beeld te verkrijgen omtrent de historische ontwikkeling van het projectgebied. De georeferende plannen werden geraadpleegd op het online Geoportaal Onroerend Erfgoed (www.geo.onroerenderfgoed.be). Het betreft de kaart van Ferraris, de Atlas der Buurtwegen, de kaarten van Vandermaelen en het plan Popp. Tevens werden enkele 20ste en 21ste-eeuwse luchtfoto's geraadpleegd op dezelfde website. Deze werden voornamelijk geraadpleegd om een zicht te krijgen op de ontwikkeling van het projectgebied en de ruimere omgeving in recente tijden. Op de website www.cartesius.be werden enkele laat 19de-eeuwse en vroeg 20ste-eeuwse stafkaarten geraadpleegd. Gezien ze geen verdere informatie opleverden omtrent het archeologisch potentieel van het terrein werden ze niet opgenomen in de studie.

Om een inzicht te verkrijgen omtrent de impact van de geplande werken op het eventuele bodemarchief werden alle beschikbare gegevens via de opdrachtgever opgevraagd en ter beschikking gesteld. Hoewel de concrete werkwijze van de bouwplannen nog niet gekend is op het moment van het uitvoeren van de bureaustudie, werd beslist dat de voorhanden zijnde gegevens toereikend zijn om een inschatting van de impact op het eventueel aanwezige bodemarchief te kunnen maken.

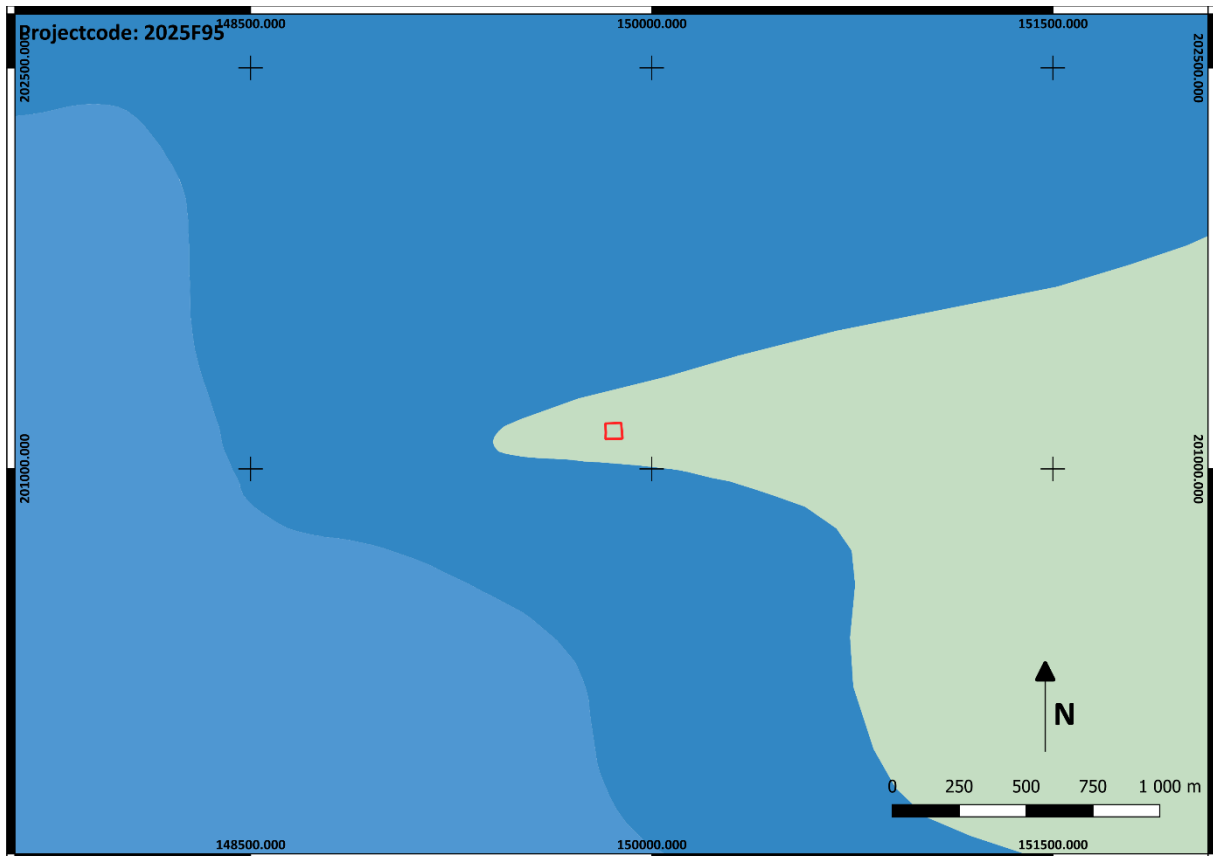
Aan de hand van de online beschikbare bronnen en de door de bouwheer geleverde plannen, kon voldoende informatie gegenereerd worden omtrent het archeologische potentieel van het projectgebied. Daarom werd besloten geen bijkomende literaire bronnen te raadplegen. Dit zou allicht nog wat meer informatie aan het licht brengen, maar valt buiten de doelstelling van deze bureaustudie. Op basis van het bureauonderzoek kon worden aangetoond dat de kans op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kenniswinst binnen het projectgebied laag is en dat de impact van de geplande werken beperkt is. Daarom werd besloten geen bijkomende vooronderzoeken aan te bevelen in het licht van de geplande verkaveling.

3. Archeologisch bureauonderzoek/assessment

3.1. Geo(morfo)logie en bodem

Geomorfologisch behoort Schelle tot een gebied dat gedomineerd wordt door de Boomse Cuesta. Deze topografisch hooggelegen rug bevindt zich ten zuiden van Antwerpen en heeft een steile zuidelijke tot zuidoostelijke en westelijke flank, die respectievelijk door de Rupel en de Schelde afgebakend worden. De noordelijke tot noordoostelijke flank is zwak hellend. Morfologisch wordt de Cuesta bepaald door de Boomse klei uit het tertiaire substraat. De Boomse Cuesta haalt hoogtes tot

31 meter ten oosten van Reet. In het westen volgt het Cuesta-front de loop van de Rupel op een hoogte van ca 10 tot 15 meter tot aan de lijn Niel-Schelle, waar een abrupte overgang is naar de vlakke polders van het mondingsgebied van de Rupel. In noordelijke richting daalt de rug in het doorbraakdal tot een hoogte van 15 tot 20 meter en verdwijnt ten noorden van Hoboken. Door een intensieve ontginning van klei op de zuidelijke flank van de cuesta langs de Rupel en in het doorbraakdal van Hoboken langs de Schelde is de oorspronkelijke topografie er in sterke mate verlaagd.¹

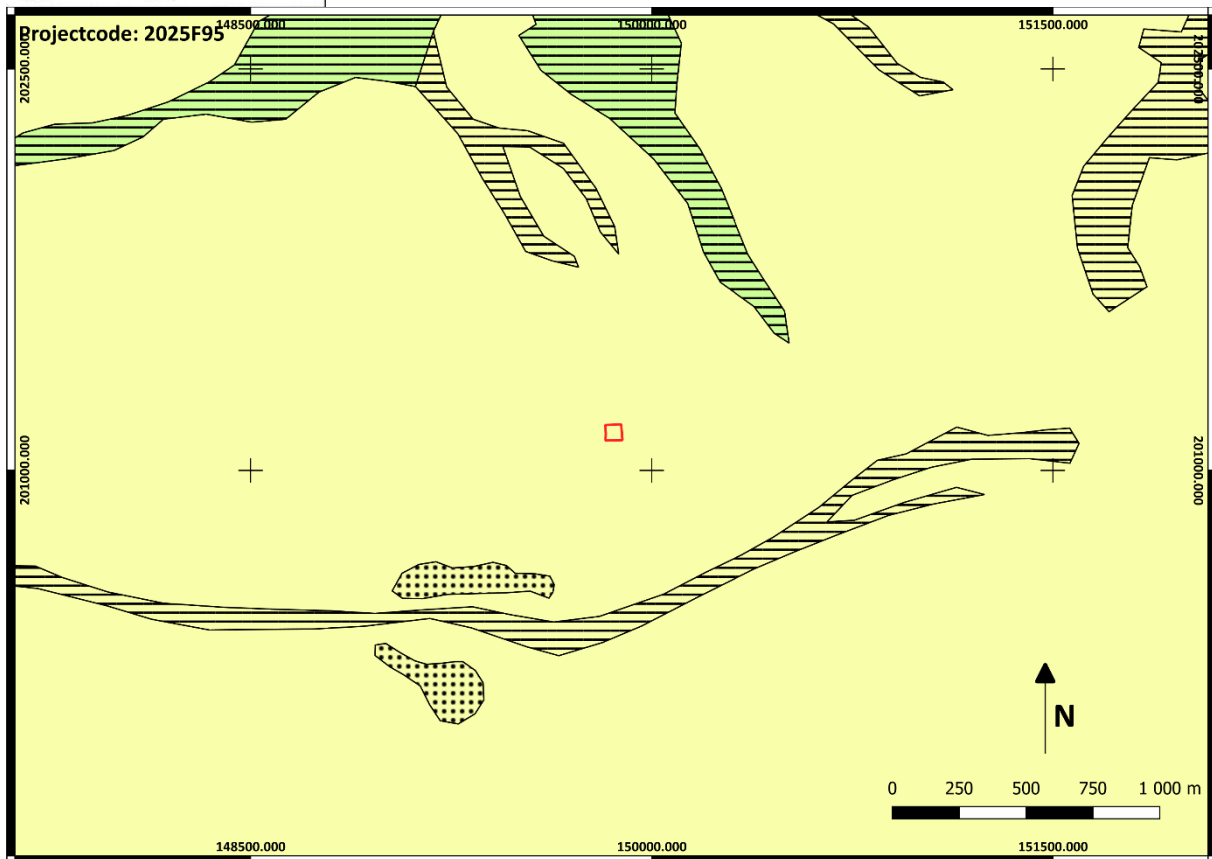

Figuur 3: Projectgebied op de tertiair geologische kaart (1/12000)

Volgens de tertiair geologische kaart bestaat de ondergrond ter hoogte van het projectgebied uit de formatie van Berchem. Deze bestaat uit donkergroen tot zwart, sterk glauconiethoudend zand met plaatselijk schelpen dat onderaan kleihoudend is.

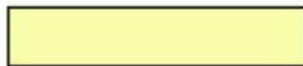
Volgens de quartair geologische kaart bevindt het projectgebied zich ter hoogte van profieltype 1. Profieltype 1 impliceert dat er zich bovenop de Pleistocene sequentie geen Holocene of Tardiglaciale afzettingen bevinden. Het bodemprofiel is opgebouwd met eolische afzettingen daterend uit de periode Weichseliaan en mogelijk het Vroeg-Holoceen (ELPw) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (HQ).

¹ ADAMS, R., et. al., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 15 Antwerpen, Gent, 2002.*

Figuur 4: Projectgebied op de quartair geologische kaart (1/12000)

1

ELPw en/of HQ

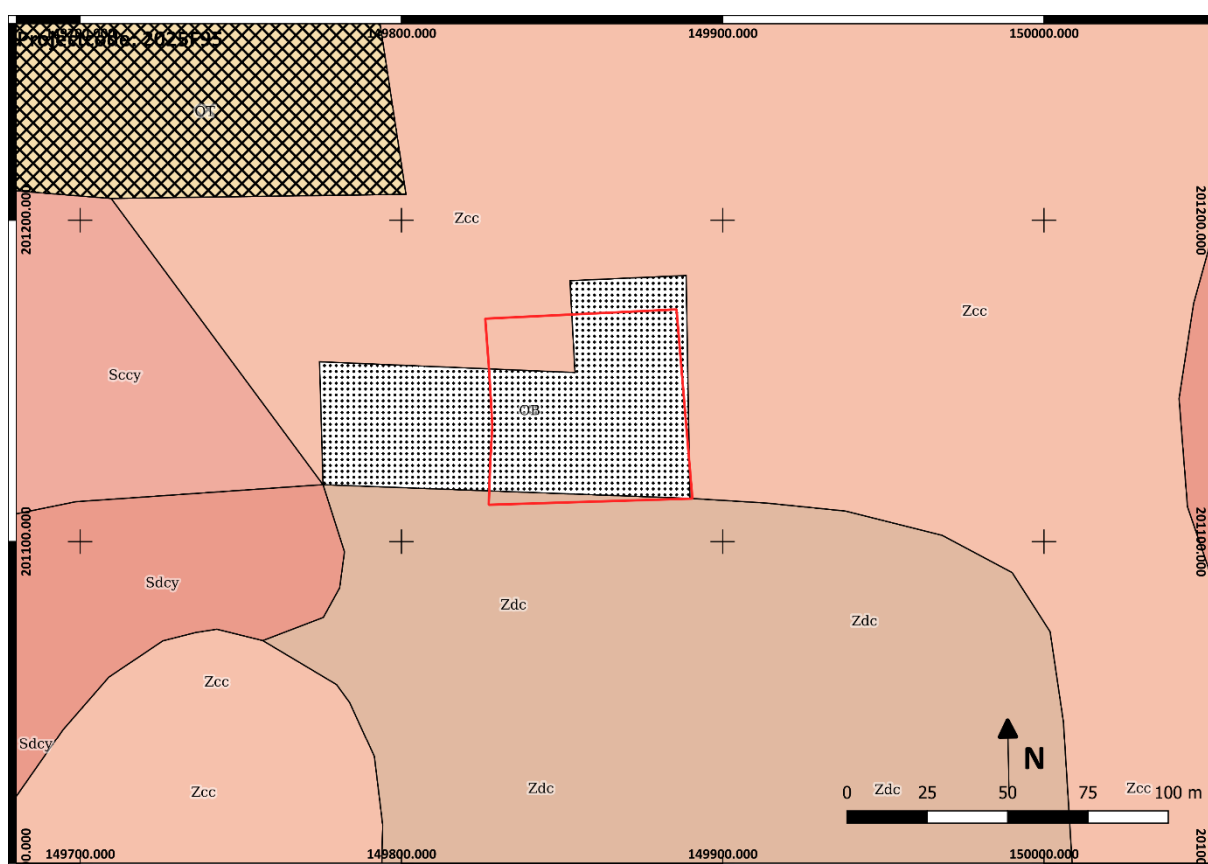
ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.

Figuur 5: Legende Quartair profieltype 1

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden voor het terrein drie bodemtypes gekarteerd. Het grootste deel staat gekarteerd als bodemtype **OB**. Dit zijn onbekende bodems ten gevolge van de aanwezigheid van bebouwing. Het noordwesten van het terrein is gekarteerd als bodemtype **Zcc**. De zuidelijke strook staat gekarteerd als bodemtype **Zdc**.

Bodems van het type **Zcc** zijn matig droge zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze zandgronden hebben de draineringsvoorwaarden als gemeenschappelijk kenmerk, ze zijn matig droog en vertonen roestverschijnselen tussen 60 en 90 cm. Ze hebben een gunstige waterhuishouding in de winter maar zijn wel in enige mate droogtegevoelig in de zomer. Aanwezigheid van een substraat bevordert de waterhuishouding in de zomer. Hun landbouwkundige waarde wordt vooral bepaald door de toestand van het humeus dek. Het complex . . P groepeert bodems overwegend zonder profielontwikkeling (. . p) en met zwakke profielontwikkeling (. . b, . . h). Deze bodems zijn matig geschikt voor zomergranen en aardappelen; geschikt voor asperges. Ze hebben een hoge meststofbehoefte.

Figuur 6: Projectgebied op de bodemkaart van Vlaanderen (1/1000)

Bodems van het type **Zdc** zijn matig natte zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bovengrond van deze bodems is donker grijsbruin, goed humeus, ongeveer 30 cm dik en rust veelal op een 10-20 cm dikke, iets bruinere overgangshorizont, gevolgd door een sterk gevlekte textuur B horizont met talrijke (zeer) bleekbruine instulpingen van grijs materiaal en soms harde kleine ijzerconcreties. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm. De waterhuishouding is iets te nat

in de winter en goed in de zomer. Goede zandgronden voor zomergranen (maïs) en aardappelen. In de bloementeelzone ook veel gebruikt voor begonia.²

3.2. Topografie

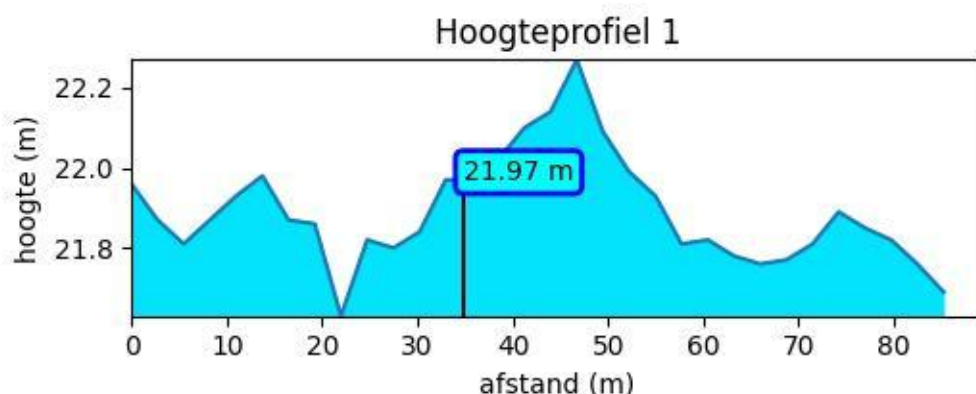

Figuur 7: Omgeving projectgebied op topografische kaart NGI

Het projectgebied bestaat uit twee percelen die samen een min of meer vierkante vorm hebben met. In het westen grenst het terrein aan de Koekoekstraat in Schelle. De bebouwing langsheen de Koekoekstraat bestaat uit open bebouwing op smalle haaks op de straat georiënteerde percelen. Ten oosten van het terrein situeert zich een bedrijventerrein. Ten westen, achter de bebouwing langs de straat, bevinden zich verschillende velden die in het zuidwesten begrensd worden door een zone met kleiputten.

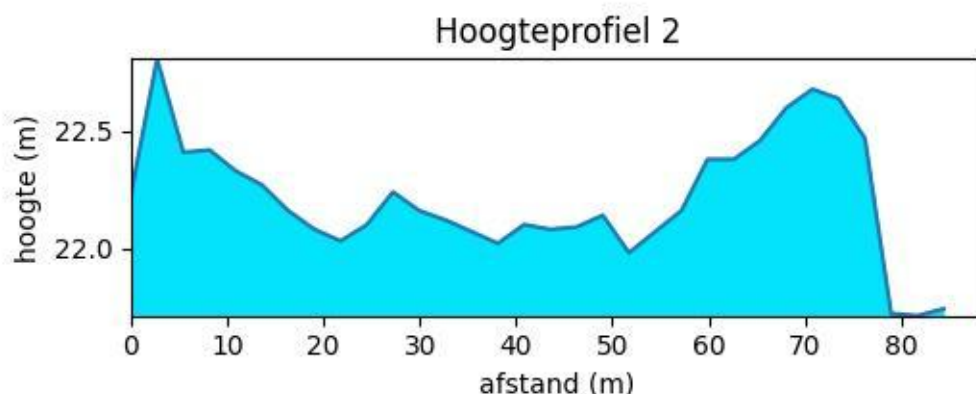
De dichtst bijgelegen natuurlijke waterloop, de Wullebeek, stroomt op plusminus 600 meter ten zuidoosten van het projectgebied.

Heden bevindt zich binnen het terrein een bouwkundig element in de vorm van een langgerekte hoeve met bijbehorende schuur (zie verder) omgeven door gras en voorzien van een toegangsweg.

Figuur 8: Doorsnede door het terrein van noordwest naar zuidoost

² E. Van Ranst & C. Sys, 2000.

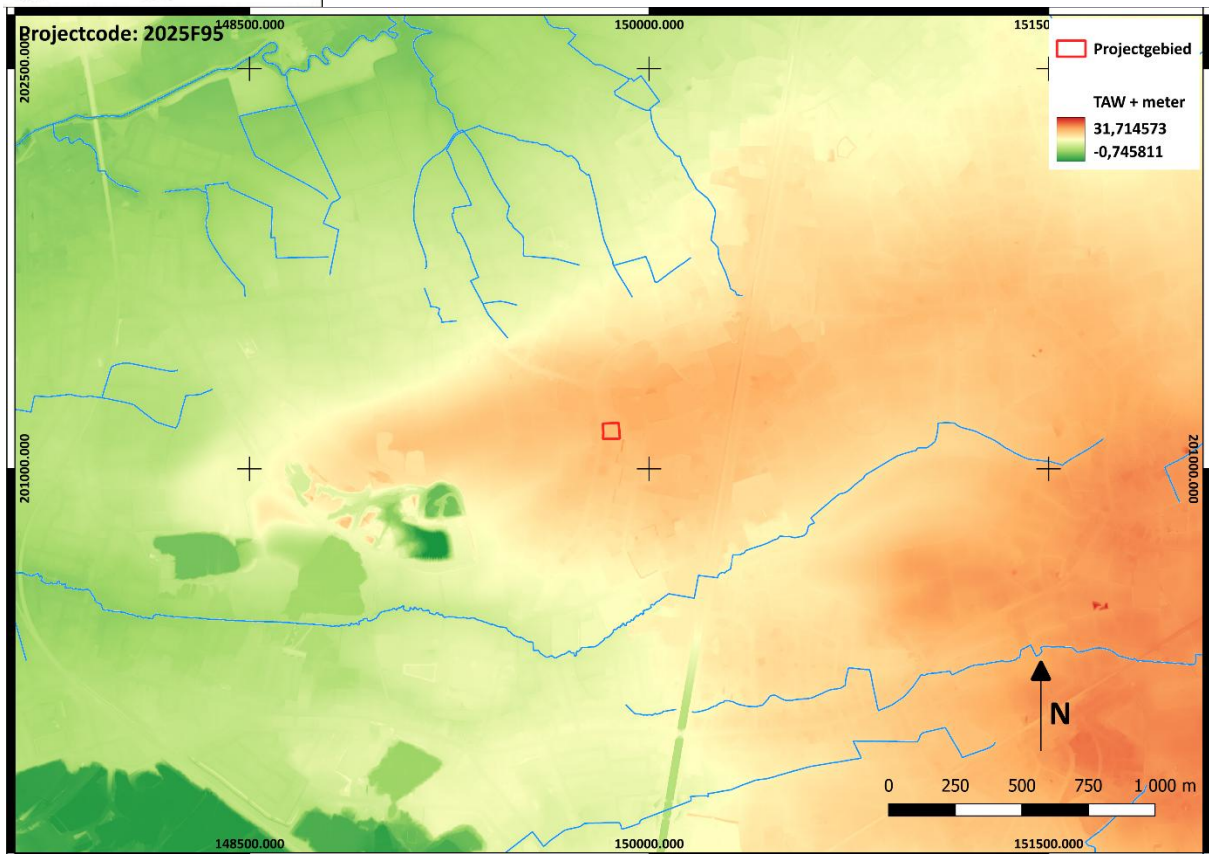
Figuur 9: Doorsnede door het terrein van noordoost naar zuidwest

Het projectgebied is gelegen rond de 21 meter hoogtelijn met hoogtes die schommelen tussen 21,54 meter + TAW en 22,30 meter + TAW. Hierbij valt op dat de lagere waarden zich telkens aan de westelijke en zuidwestelijke zijde van het projectgebied bevinden en de hogere waarden zich aan de oostelijke en noordoostelijke zijde situeren. Gezien het minimale verschil in hoogte tussen de hoogste en laagste waarden, kunnen we stellen dat het terrein nagenoeg vlak is en dat de minieme hoogteverschillen allicht een gevolg zijn van het huidige en vroegere gebruik van het terrein. Het terrein vertoont een licht dalend verloop in zuidwestelijke richting.

Op het DHM is te zien dat het terrein gelegen is ter hoogte van de Boomse Cuesta en meer bepaald ter hoogte van een westelijke uitloper ervan.

Op het detail van het DHM met de overlay van de Hillshade ter hoogte van het terrein is duidelijk te zien dat de laagste delen zich effectief aan de rand van het terrein in het westen en zuidwesten bevinden. Ter hoogte van de bestaande te slopen woning, lijkt het terrein wat te zijn opgehoogd. Verder geeft het detail een zicht op het microreliëf dat enkele lagere zones vertoont die allicht een gevolg zijn van antropogene ingrepen ter hoogte van het terrein.

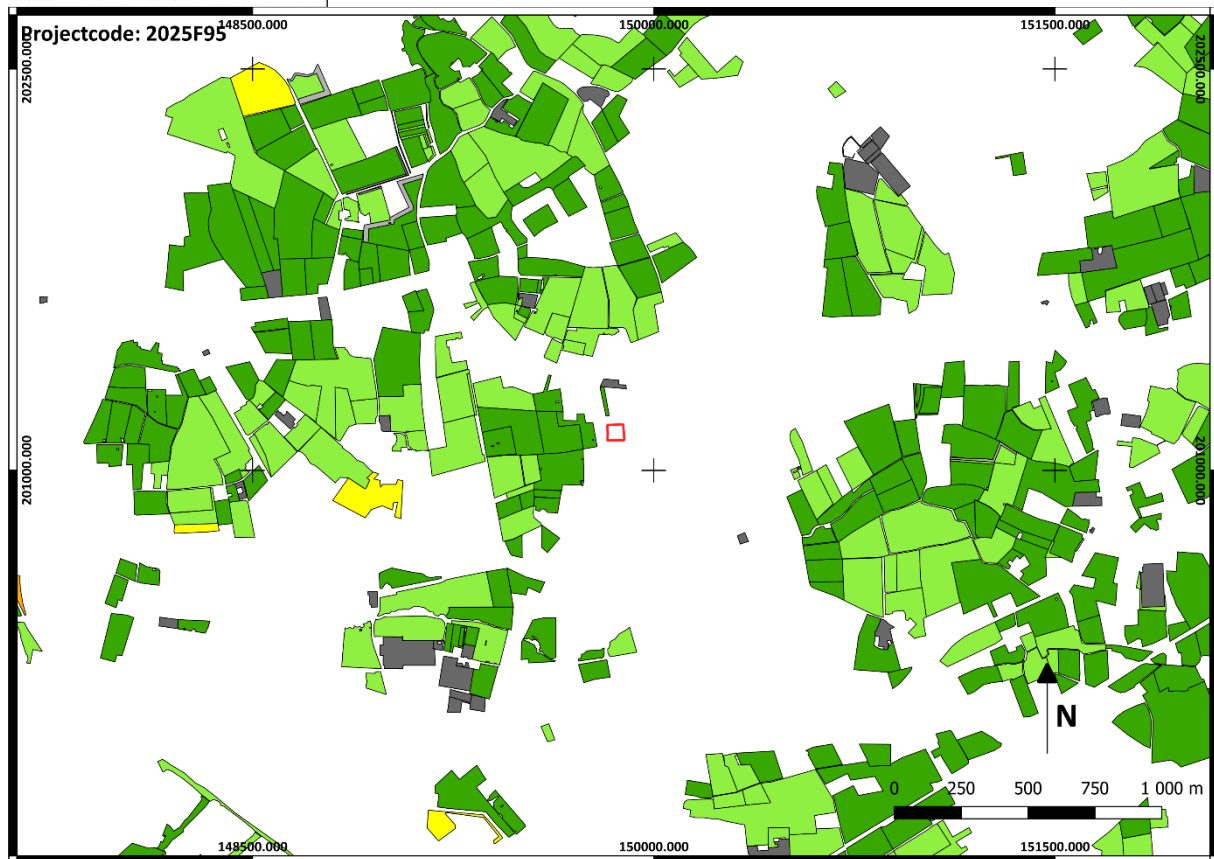
De bodemerosiekaart toont aan dat de erosie ter hoogte van en in de ruimere omgeving van het projectgebied verwaarloosbaar is met voornamelijk donkergroene en enkele lichtgroene zones.

Figuur 10: Projectgebied op digitaal hoogtemodel Vlaanderen II (1/12000)

Figuur 11: Detail DHM met Hillshade als underlay ter hoogte van projectgebied (1/1000)

Figuur 12: Projectgebied op de bodemerosiekaart (1/12000)

3.3. Historische, cartografische en archeologische kennis

3.3.1. Korte geschiedenis van Schelle (geschreven bronnen)³

Schelle is een landelijke gemeente ten zuiden van Antwerpen gelegen aan de monding van de Rupel; 7.174 inwoners in 1981 en een oppervlakte van 780 hectare. Schelle wordt ten noorden begrensd door de Vliet, ten noordwesten door de Schelde, ten westen door de Rupel en ten zuiden door de Wullebeek. Schelle maakte deel uit van het Land van Mechelen dat toebehoorde aan de familie Berthout en van 1462 tot 1505 aan de hertogen van Brabant. Op lokaal vlak waren achtereenvolgens heren van Schelle de families Sanders (13de tot 15de eeuw), van Berchem (16de eeuw), Garnier (vierde kwart van de 16de eeuw), Clarisse (eerste kwart van de 17de eeuw), Suys (17de eeuw). Gansacker (17de eeuw - midden 18de eeuw), Libotton (18de eeuw) en P. van Brouckhoven, graaf van Bergeyck (18de eeuw).

De parochie gaat minstens terug tot de 12de eeuw, oorspronkelijk afhankelijk van de kerk van Kontich en zodoende van de abdij van Lobbes, in 1147 van het kapittel van Mechelen. Bij de oprichting van het bisdom Antwerpen werd Schelle bij de dekenij Lier gevoegd; in 1837 bij de dekenij Kontich. Schelle

³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Schelle* [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13701> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

werd geteisterd door brand in 1487 en oorlogstroebelen gedurende de tweede helft van de 16de eeuw, 17de eeuw en 18de eeuw.

Nog zeer landelijke gemeente met dorpskern in het noorden, gedomineerd door de elektriciteitscentrale Interescout van 1930, gelegen aan de monding van de Rupel. Dorpskern met banale lintbebouwing van gemiddeld twee bouwlagen, uit de 20ste eeuw.

Hier en daar lage arbeidershuisjes van twee of drie traveeën onder pannen zadeldaken (tweede helft 19de eeuw tot eerste kwart 20ste eeuw), enkele grotere huizen. Verder rond de dorpskern vele recente verkavelingen met nieuwe woonwijken, seriewoningen van twee à drie bouwlagen. Ten westen van de elektriciteitscentrale (onder meer Interescoutlaan, Voltastraat. Ampèrestraat en Bazinstraat): sociale woonwijk uit het tweede kwart van de 20ste eeuw ten behoeve van werknemers van de centrale.

Voorts nog zeer veel weilanden en boerderijen, meestal bestaande uit een bakstenen woonstalhuis en een schuur onder pannen zadeldaken (19de of 20ste eeuw, vaak oudere kern). Zeer recente alleenstaande landhuizen onder meer in de Koekoekstraat; lichte industrie langs de Rijksweg Antwerpen-Brussel.

3.3.2. Cartografische bronnen/luchtfoto's

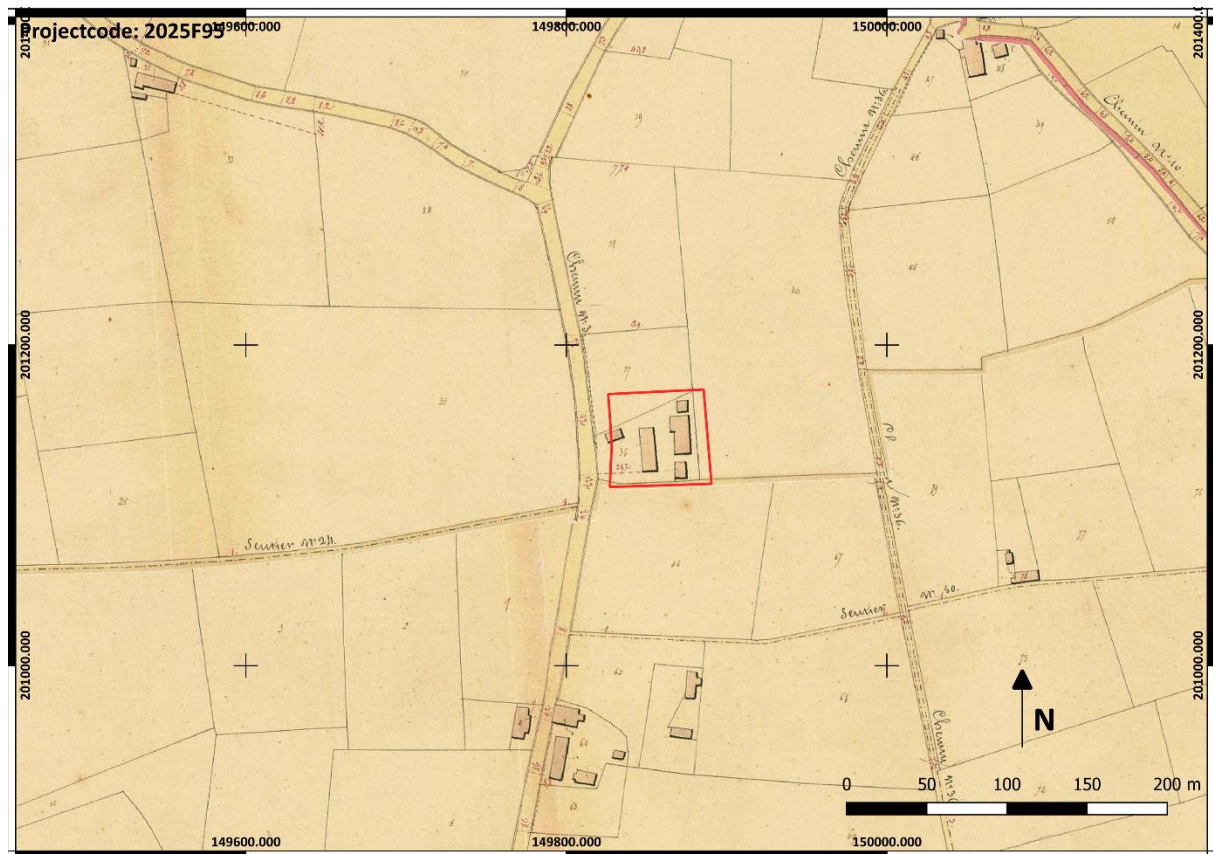
Bij de studie van de cartografische bronnen werd gekeken naar de onmiddellijke omgeving van het projectgebied. Voor het projectgebied zijn verschillende historische kaarten beschikbaar die alle digitaal beschikbaar zijn op het geoportaal. Er werd eveneens gekeken voor eventueel bijkomende informatie op www.cartesius.be. Hier werden geen kaarten aangetroffen die informatie verschaffen omtrent de recentere ontwikkeling van het projectgebied.

De oudst beschikbare georeferende kaart voor het projectgebied (kaart van Fricx uit 1712) wordt hier niet verder behandeld omwille van lage gedetailleerd en de te grote afwijking op de georeferentie.

Een eerste echt bruikbare kaart dateert uit het laatste kwart van de 18de eeuw. Het betreft de kaart van Ferraris. Op de kaart is het projectgebied gelegen in een landelijke omgeving gekenmerkt door weinig straten, een groot aantal akkers en verspreide hoevebebouwing. De voorloper van de huidige Koekoekstraat is reeds zichtbaar op de kaart maar loopt door het projectgebied. Dit is te wijten aan een afwijking in de georeferentie. In realiteit bevindt het projectgebied zich iets meer in noordoostelijke richting ter hoogte van een hoeve met minstens 2 gebouwen en een waterput. Het belendende perceel ten zuiden bestaat uit een akker begrensd door een bomenrij in het oosten en zuiden. Ten zuiden van deze akker situeert zich eveneens een hoeve of andere bebouwing.

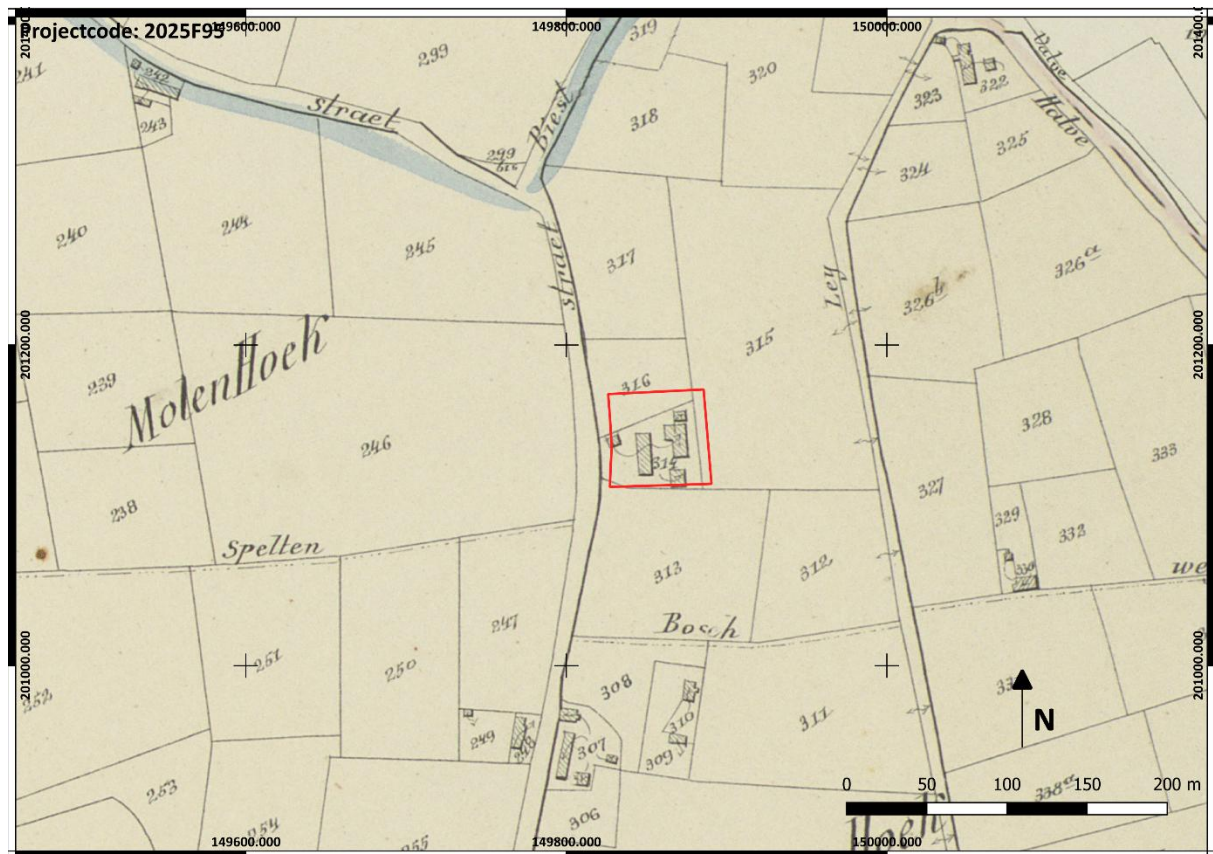
Figuur 13: Kaart van Ferraris ter hoogte van het projectgebied (1/2000)

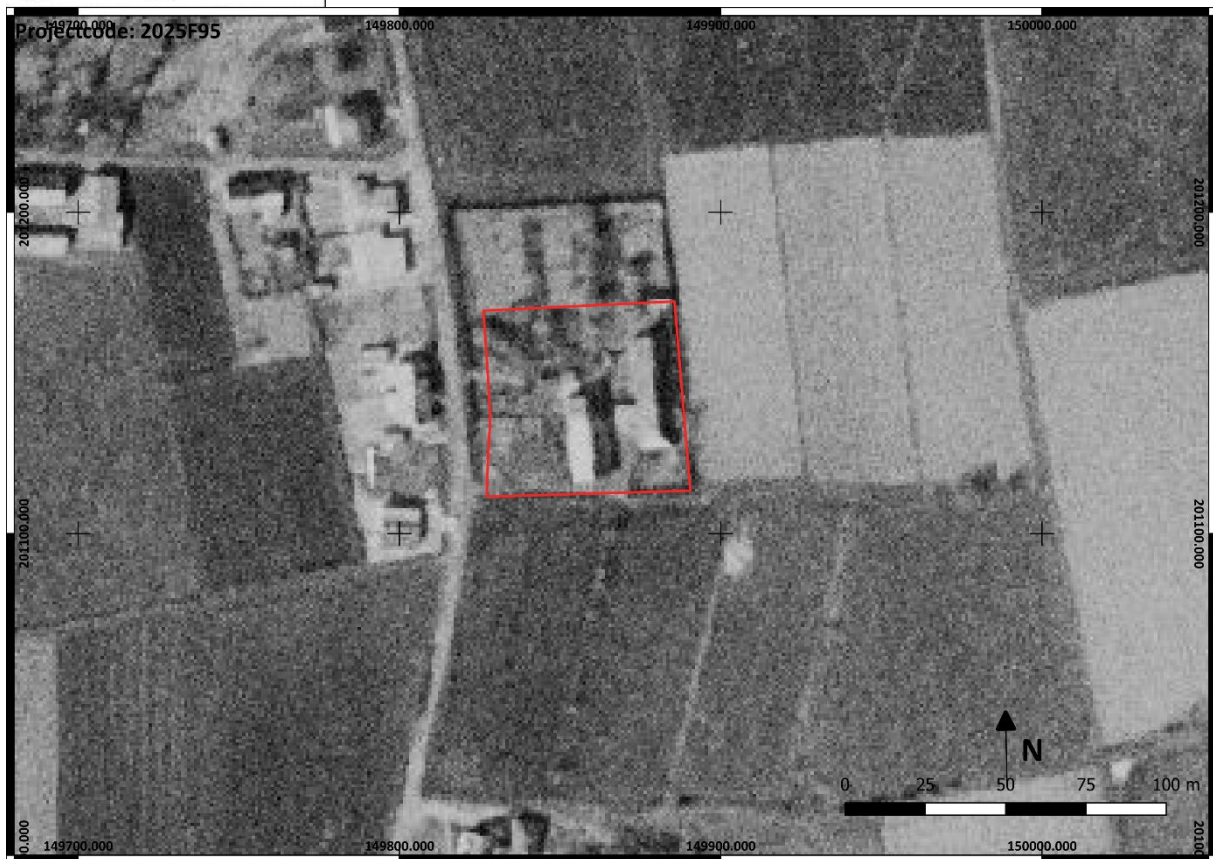
Figuur 14: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (1/2000)

Figuur 15: Onderzoeksgebied op de topografische kaart Vandermaelen (1/2000)

Figuur 16: Projectgebied op plan Popp (1/2000)

Figuur 17: Projectgebied op luchtfoto 1971 (1/2000)

Figuur 18: Projectgebied op luchtfoto 1979/1990 (1/2000)

Figuur 19: Projectgebied op de luchtfoto 2000-2003 (1/2000)

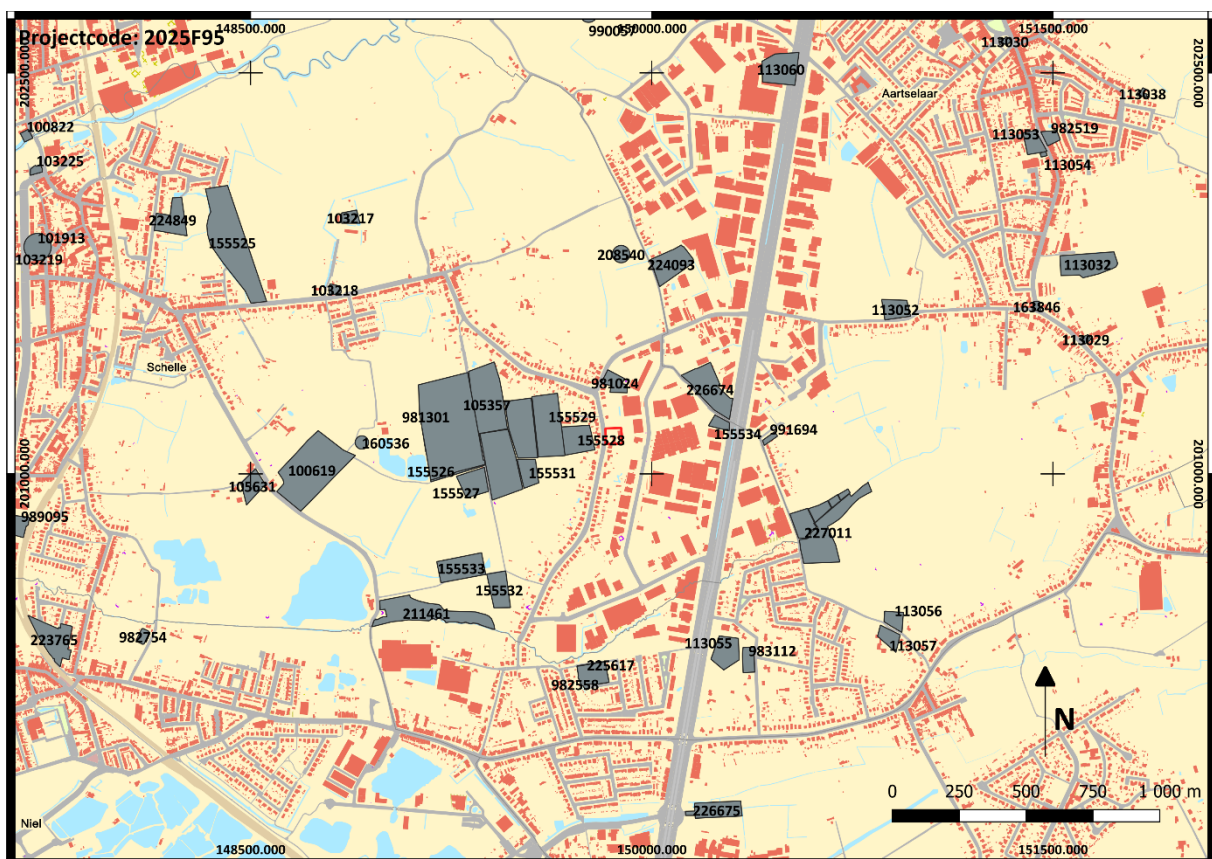

Figuur 20: Projectgebied op luchtfoto 2024 (1/2000)

Voor de ontwikkeling in de 19de eeuw kunnen we beroep doen op de Atlas der Buurtwegen, de topografische kaart van Vandermaelen en het plan Popp. Wanneer we de kaarten vergelijken met de wat oudere kaart van Ferraris lijken er heel wat veranderingen te hebben plaatsgevonden in de directe omgeving en ter hoogte van het projectgebied. Het terrein wordt nu nagenoeg volledig ingenomen door een hoeve bestaande uit verschillende losstaande onderdelen. De bebouwing ten noorden en ten zuiden van het terrein, die zichtbaar is op de 18de-eeuwse kaart lijkt te zijn verdwenen. Hierbij is de bebouwing ten noorden allicht in zuidelijke richting verplaatst ten tijde van de sloop. Ook de topografische kaart van Vandermaelen en het plan Popp vertonen dezelfde bebouwing als de Atlas der Buurtwegen.

De luchtfoto uit 1971 toont nog steeds hetzelfde beeld. De enige wijzigingen in de 20ste eeuw verschijnen op de luchtfoto uit 1979/1990 toen de huidige te slopen woning in het zuidwestelijke deel van het terrein werd gebouwd. Op de jongere luchtfoto's (2000/2003 en 2024) is steeds dezelfde situatie zichtbaar.

3.3.3. Archeologisch Schelle en centrale archeologische inventaris

Figuur 21: CAI-locaties in de ruime omgeving van het projectgebied (1/12000)

Op de centrale archeologische inventaris zijn talrijke locaties aangeduid op het grondgebied van Schelle. Het is niet onze bedoeling hier een uitgebreide oplijsting te voorzien van alle aanwezige

locaties op het grondgebied van Schelle. De hier opgesomde locaties bevinden zich in een straal van plusminus 1000 meter ten opzichte van het projectgebied en vormen een goed beeld van de aanwezige archeologische waarden in de ruime omgeving van het projectgebied. De locaties worden min of meer in chronologische volgorde weergegeven.

Tijdens veldkarteringen uitgevoerd op de velden ten westen van de bebouwing langs de Koekoekstraat (**CAI-locaties: 150352, 105357, 155526, 155527, 155528, 155529, 155530 en 155531**)⁴, op een afstand tussen plusminus 50 en 650 meter, werden de volgende vondsten aangetroffen:

- 1 pijlpunt uit het neolithicum
- Een concentratie Romeins aardewerk en dakpannen
- Losse aardewerkscherven uitgevoerd in verschillende technieken vanaf de metaaltijden tot de middeleeuwen

Metaaltijden:

- **CAI981301**:⁵

Tijdens een prospectie met ingreep in de bodem op plusminus 550 meter ten westen van het projectgebied werd een kuil met handgevormd aardewerk uit de ijzertijd aangetroffen.

⁴	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	1	(Schelle	8	en
	9) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/105357 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	4	(Schelle		
	3) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155526 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	5	(Schelle		
	10) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155527 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	3	(Schelle	1	en
	2) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/150352 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	9	(Schelle		
	14) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155531 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	8	(Schelle		
	12) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155530 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	7	(Schelle		
	17) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155529 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						
	Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	6	(Schelle		
	13) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155528 (geraadpleegd op 8 juni 2025).						

⁵ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Schelle Tuinlei* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981301> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

- **CAI101005:**⁶

Tijdens een prospectie met ingreep in de bodem werden op de locatie, op ongeveer 150 meter ten noorden van het projectgebied, enkele kuilen en paalsporen aangetroffen. Op basis van aanwezig aardewerk kon slechts één paalkuil worden gedateerd in de overgangperiode ijzertijd – Romeinse periode.

- **CAI224093:**⁷

Tijdens een prospectie met ingreep in de bodem werden op de locatie, op ongeveer 650 meter ten noordoosten van het projectgebied, enkele kuilen, greppels en paalsporen aangetroffen. De greppels konden worden gedateerd in de nieuwe tijd. De overige sporen zijn ongedateerd. Er werd 1 fragment handgevormd aardewerk uit de metaaltijden aangetroffen.

- **CAI227011:**⁸

Tijdens een prospectie met ingreep in de bodem werden op de locatie, op ongeveer 750 meter ten zuidoosten van het projectgebied, archeologische sporen uit de metaaltijden en de middeleeuwen gevonden. De hierop volgende opgraving leverde sporen op van bijgebouwen uit de ijzertijd en van een middeleeuws woonerf.

Romeinse periode:

- **CAI100619:**⁹

Op het terrein, ongeveer 1000 meter ten westen van het projectgebied, werden bij veldprospecties scherven Romeins aardewerk gevonden. Tevens bestaat er een oudere vondstmelding omtrent een Romeinse waterput.

- **CAI225617 en CAI982558:**¹⁰

⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Steenwinkelstraat* 4-10 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981024> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Zinkvalstraat* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/224093> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

⁸ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Wullebeek* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/227011> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden 2* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/100619> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Edgar Tinellaan* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/225617> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Edgar Tinellaan* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/982558> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Plusminus 850 meter ten zuiden van het projectgebied werden tijdens proefsleuven en het hierop volgende onderzoek twee geïsoleerde Romeinse crematiegraven gevonden.

Middeleeuwen:

- **CAI225617 en CAI982558:**

Naast de twee Romeinse graven, werden op de hierboven besproken locatie tevens middeleeuwse resten aangetroffen te dateren in de periode 12de – 15de eeuw. De sporen behoren tot een middeleeuws erf met minstens twee bewoningsfasen.

- **CAI160536:**¹¹

Op 900 meter ten westen van het terrein werden door middel van een metaaldetector enkele middeleeuwse objecten aangetroffen.

- **CAI208540:**¹²

Op ongeveer 650 meter ten noorden van het terrein werd door middel van een metaaldetector een pijlgewichtje uit de periode 14de-17de eeuw aangetroffen.

Nieuwe tijden:

- **CAI226674:**¹³

Tijdens een prospectie met ingreep in de bodem werden op de locatie, op ongeveer 350 meter ten oosten van het projectgebied, enkel greppels uit de nieuwe tijd aangetroffen.

- **CAI988866 en CAI991694:**¹⁴

Op de locatie, op ongeveer 550 meter ten oosten van het projectgebied, werden resten van een hoeve uit de 18de eeuw aangetroffen. De bebouwing liep door in de 19de en 20ste eeuw.

- **CAI113052:**¹⁵

¹¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Tuinlei* - *Speltenlei*

/ [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/160536> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹² Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Zinkvalstraat I* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/208540> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Halfstraat 5* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/226674> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹⁴ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Oeyvaersbosch* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/988866> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Opgraving Oeyvaersbosch* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/991694> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹⁵ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Groot Gri(pe?)* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/113052> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Op de locatie, plusminus 1100 meter ten (noord)oosten van het projectgebied, wordt op basis van cartografische bronnen bewoning gesitueerd die minstens teruggaat tot de 18de eeuw.

- **CAI113055**.¹⁶

De locatie, plusminus 800 meter ten zuiden van het projectgebied, verwijst naar de Linterboshoeve, die minstens teruggaat tot de 18de eeuw.

- **CAI211461**.¹⁷

Tijdens een prospectie met ingreep in de bodem werden op de locatie, op ongeveer 900 meter ten zuidwesten van het projectgebied, enkel greppels, kuilen en paalkuilen uit de nieuwe tijd aangetroffen.

Onbepaald en negatief.¹⁸

In een straal van 1000 meter ten opzichte van het projectgebied bevinden zich enkele CAI-locaties die betrekking hebben op een negatief proefsleuvenonderzoek (**CAI983112**) en op vondstmeldingen van niet gedateerd aardewerk (**CAI155534**, **CAI155533** en **CAI155532**).

3.3.4. Overige wetenschappelijke inventarissen

Binnen het projectgebied situeert zich een vastgesteld bouwkundig element (**ID14076**)¹⁹ dat werd opgenomen op de inventaris van het bouwkundig erfgoed (**ID111756**)²⁰.

Het betreft een hoeve opklimmend tot de 19de eeuw, schuur ten oosten. Verankerde baksteenbouw van acht traveeën onder zadeldak (Vlaamse en mechanische pannen, nok parallel aan de straat). Noordelijk gedeelte van vier traveeën, verdeeld in twee woonhuizen, oostelijke en westelijke lijstgevels met beschilderde en geprofileerde daklijst; rechthoekige vensters met arduinen dorpels, deels beluikt en getralied.

¹⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Linterboshoeve* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/113055> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Wullebeek* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/211461> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹⁸ Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 10 (*Schelle* 5) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155532> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 11 (*Schelle* 6) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155533> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Lindenboslaan* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983112> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

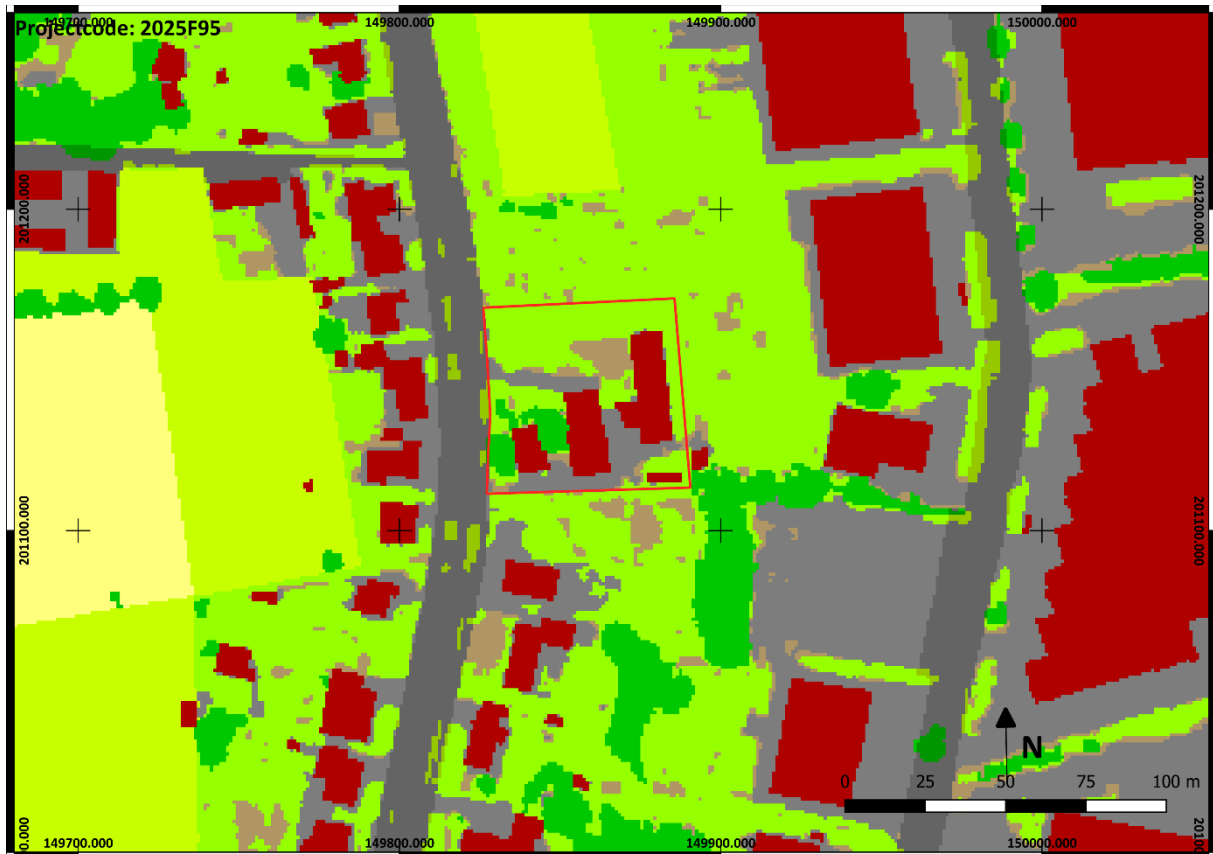
Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 12 (*Schelle* 4) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155534> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

¹⁹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/14076>

²⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/111756>

Noordelijke puntgevel met rechthoekige vensters en keldervensters, radvenster in top. Rechthoekige deur in vlakke hardstenen omlijsting. Aan zuidzijde aansluitende stalling en schuur met vernieuwde rechthoekige stalvensters en -deur; segmentboogpoort. Ten oosten bakstenen dwarsschuur onder rieten zadeldak (nok parallel aan de straat), rechthoekige muuropeningen, onder meer vernieuwde rechthoekige poort.²¹

3.4. Huidig gebruik projectgebied

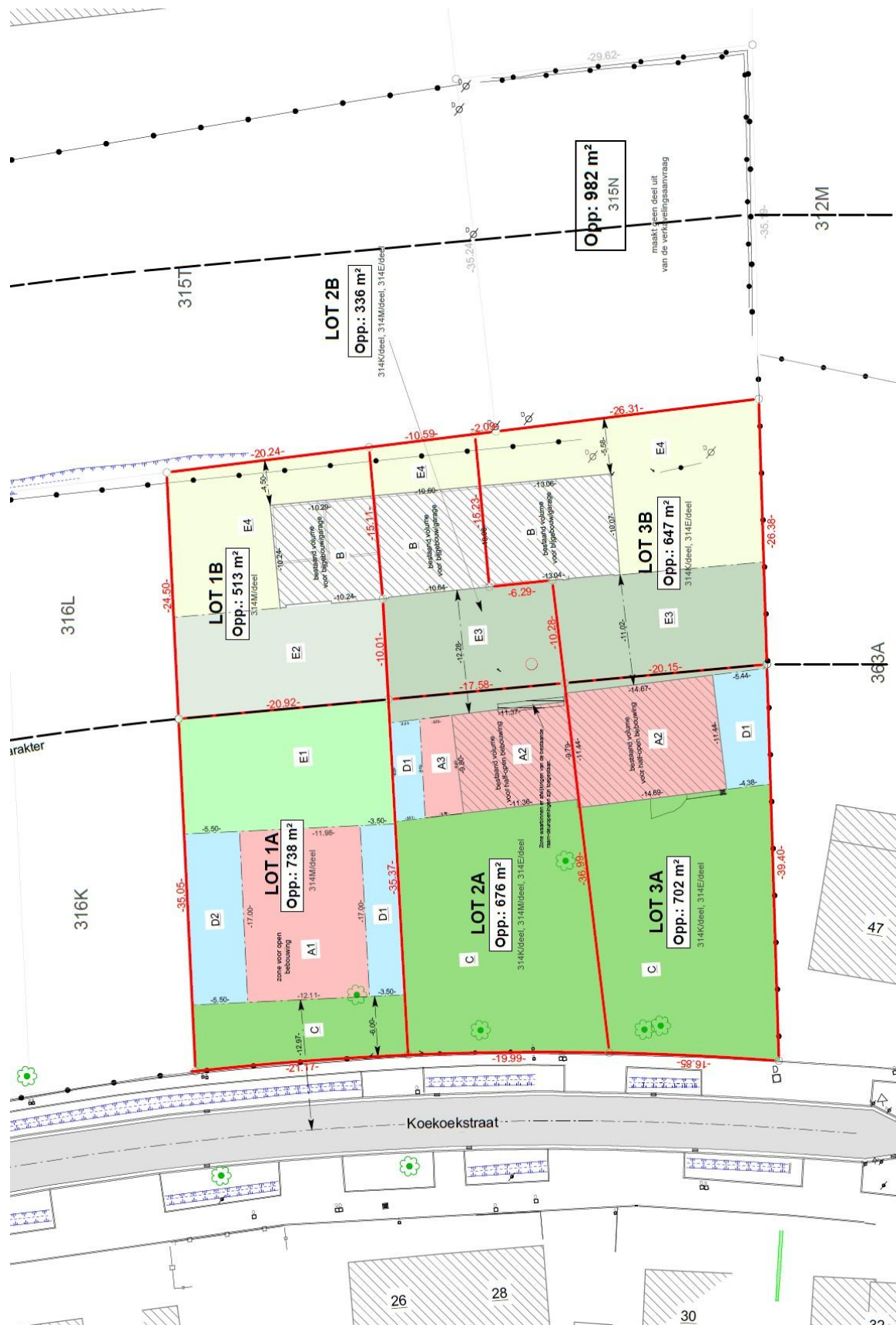

Figuur 22: Projectgebied op de bodemgebruikkaart (1/1000)

Het projectgebied heeft een totale oppervlakte van plusminus 3615 m² en bestaat uit drie percelen die samen min of meer een vierkant vormen. Op de bodemgebruikkaart merken we vier constructies op: in het zuidwesten de ondertussen reeds gesloopte woning, ten oosten hiervan de oude hoeve, in het uiterste oosten de oude schuur, en in het zuidoosten een klein bijgebouwtje. De zuidelijke zone van het terrein is grotendeels verhard. Tevens is er een verharde weg die de hoeve verbindt met de straat. De rest van het terrein wordt ingenomen door gras en groen.

²¹

3.5. Impact geplande werken

Figuur 23: Nieuwe inplanting verkaveling (1/500)

Het huidige perceel met een oppervlakte van plusminus 3620 m² zal worden opgesplitst in zes loten (1A, 2A, 3A, 1B, 2B en 3B). Hierbij wordt de hoofdbouw telkens voorzien ter hoogte van de loten met letter A en het bijgebouw ter hoogte van de loten met letter B. Voor het realiseren van de bijgebouwen zal de bestaande schuur worden opgesplitst en omgevormd in een noordelijk, centraal en zuidelijk deel. Hetzelfde wordt gedaan met de bestaande oude hoeve. Deze wordt opgesplitst in twee delen voor een individuele woning bij de loten 2A en 3A.

Ter hoogte van lot 1A wordt een nieuwe bouwzone voorzien met een oppervlakte van plusminus 215 m². Hiervan mag echter maar 160 m² effectief worden bebouwd. Ter hoogte van lot 2A is tevens een zone (A3) voorzien voor het uitbreiden van de bestaande hoeve. Van deze zone met een oppervlakte van 75 m² mag slechts 56,25 m² effectief worden bebouwd.

Verder voorziet de verkaveling in de aanleg van enkele nieuwe paden rondom de woningen en als toegang naar de woningen en de achterliggende bijgebouwen. Deze situeren zich grotendeels ter hoogte van de reeds aanwezige verhardingen. Deze zullen worden verwijderd en vervangen door een waterdoorlatende verharding.

In de zone voor binnenplaatsen en tuinen mogen enkel terrassen worden aangelegd in waterdoorlatende materialen.

Samenvattend kan gesteld worden dat eventueel aanwezige archeologische resten door de geplande werken enkel lokaal zullen worden verstoord. Voornamelijk ter hoogte van de nieuw te construeren en ter hoogte van eventueel nieuw aan te leggen ondergrondse nutsleidingen en -putten. Echter zullen deze verstoringen beperkt zijn in oppervlakte en verspreid over het terrein voorkomen. De oppervlakte van de bijkomende nieuwbouw bedraagt gezamenlijk maximaal 216,25 m² verspreid over 2 zones.

Met betrekking tot de bestaande bebouwing dient te worden vermeld dat deze niet mag worden gesloopt. Tevens dienen alle elementen met erfgoedwaarde (zie bijlage) te worden bewaard en/of hergebruikt in het geval van de kasseien verhardingen in de tuinzones. Er zijn met uitzondering van dakkapellen en de zone A3 geen uitbreidingen van het bestaande volume van de gebouwen toegestaan. Enkel de elementen die geen erfgoedwaarde hebben mogen worden verwijderd (schrijnwerk, vloeren, recente verbouwingen,...).

4. Synthese, onderzoeksvragen en samenvatting

4.1. Synthese gespecialiseerd publiek en antwoord onderzoeksvragen

Op basis van de beschikbare bronnen kunnen we concluderen dat het terrein geen uitgesproken gunstige landschappelijke ligging kent. Het terrein is wel gelegen op de Boomse Cuesta, maar bevindt zich niet aan de rand of ter hoogte van een sterk uitgesproken gradiëntzone. Wel vertoont het terrein een lichte daling in zuidwestelijke richting. Maar de meest nabij gelegen natuurlijke waterloop situeert

zich op een afstand van ongeveer 600 meter ten zuidoosten van het projectgebied. Aan de andere kant heeft het terrein ook geen uitgesproken ongunstige ligging.

De beschikbare archeologische gegevens uit de ruimere omgeving tonen aan dat de omgeving van het terrein wel degelijk werd gefrequentieerd en geëxploiteerd in het verleden. De aangetroffen archeologische resten dateren uit de periode vanaf het neolithicum tot en met de nieuwe tijden.

Met betrekking tot het gebruik van het terrein kunnen we stellen dat het projectgebied op het einde van de 18de eeuw, bebouwd was. Deze wordt in de loop van de 19de eeuw verbouwd en is tot op heden bewaard. In het derde kwart van de 20ste eeuw wordt op het zuidwestelijke perceel een nieuwe woning opgetrokken. Deze werd ondertussen reeds gesloopt zoals zichtbaar op het GRB-bestand.

Op basis van de aangeleverde plannen van de landmeter kunnen we concluderen dat de geplande werken een negatieve impact zullen hebben op eventueel aanwezige archeologische resten binnen het terrein. Meer bepaald wordt er een bijkomende verstoring van het bodemarchief verwacht ter hoogte van de nieuwe bouwzone in het noordwestelijke deel van het projectgebied over een oppervlakte van maximaal 215 m², en ter hoogte van nieuw aan te leggen ondergrondse nutsleidingen en nutspuiten. Deze verstoringen zijn echter lokaal en komen bovendien verspreid over het terrein voor. Het aanleggen van nieuwe verhardingen gebeurt in waterdoorlatende materialen en wordt grotendeels uitgevoerd ter hoogte van reeds aanwezige en te verwijderen verhardingen.

Uit bovenstaande concluderen we dat er een kans is dat er zich waardevolle archeologische resten binnen het terrein bevinden. Echter zijn er geen uitgesproken aanwijzingen hieromtrent met uitzondering van archeologische aanwijzingen in de ruimere omgeving van het projectgebied die menselijke activiteiten in het verleden aantonen vanaf het neolithicum tot en met de nieuwe tijden. Desondanks de mogelijkheid op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten raden we in het kader van de geplande verkaveling geen bijkomende archeologische vooronderzoeken aan. De impact van de geplande werken is namelijk erg klein en komt bovendien verspreid over het terrein voor.

- *Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?*

Geomorfologisch behoort Schelle tot een gebied dat gedomineerd wordt door de Boomse Cuesta. Deze topografisch hooggelegen rug bevindt zich ten zuiden van Antwerpen en heeft een steile zuidelijke tot zuidoostelijke en westelijke flank, die respectievelijk door de Rupel en de Schelde afgebakend worden. De noordelijke tot noordoostelijke flank is zwak hellend. Morfologisch wordt de Cuesta bepaald door de Boomse klei uit het tertiaire substraat. De Boomse Cuesta haalt hoogtes tot 31 meter ten oosten van Reet. In het westen volgt het Cuesta-front de loop van de Rupel op een hoogte van ca 10 tot 15 meter tot aan de lijn Niel-Schelle, waar een abrupte overgang is naar de vlakke polders van het mondingsgebied van de Rupel. In noordelijke richting daalt de rug in het doorbraakdal tot een hoogte van 15 tot 20 meter en verdwijnt ten noorden van Hoboken. Door een intensieve ontginning

van klei op de zuidelijke flank van de cuesta langs de Rupel en in het doorbraakdal van Hoboken langs de Schelde is de oorspronkelijke topografie er in sterke mate verlaagd.

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden voor het terrein drie bodemtypes gekarteerd. Het grootste deel staat gekarteerd als bodemtype **OB**. Dit zijn onbekende bodems ten gevolge van de aanwezigheid van bebouwing. Het noordwesten van het terrein is gekarteerd als bodemtype **Zcc**. De zuidelijke strook staat gekarteerd als bodemtype **Zdc**.

Op basis van historische kaarten kunnen we afleiden dat het terrein op het einde van de 18de eeuw in gebruik was als akkerland. Ten laatste tegen het tweede kwart van de 19de eeuw werd het terrein bebouwd met een hoeve die heden nog steeds bestaat. Tegen het derde kwart van de 20ste eeuw wordt een woning opgetrokken aan de straatzijde. Deze werd ondertussen reeds gesloopt.

- *Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?*

In de onmiddellijke en wat ruimere omgeving van het projectgebied werden archeologische aanwijzingen aangetroffen voor menselijke aanwezigheid vanaf het neolithicum tot en met de nieuwe tijden.

Archeologische opgravingen leverden resten op van bijgebouwen uit de ijzertijd, Romeinse crematiegraven, een middeleeuws erf met meefasige bewoning en een hoeve uit de nieuwe tijd met doorlopers in de nieuwste tijd.

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?*

Op basis van landschappelijke en bodemkundige gegevens kunnen we concluderen dat het terrein geen uitgesproken kenmerken bevat die een verhoogde aantrekkingskracht uitoefende op mensen in het verleden. Er zijn geen natuurlijke waterlopen in de directe omgeving en het terrein is niet gelegen ter hoogte van een sterke gradiëntzone. Anderzijds zijn er ook geen extra negatieve factoren, zoals een te lage ligging, aanwezig.

De archeologische data uit de ruimere omgeving toont menselijke activiteiten vanaf het neolithicum tot de nieuwe tijden in de omgeving van het projectgebied.

Op basis van cartografische bronnen concluderen we dat zich binnen het projectgebied bebouwing bevindt in de vorm van een langgerekte hoeve met schuur ten oosten opklimmend tot de 19de eeuw. De bebouwing werd als vastgesteld bouwkundig element opgenomen op de inventaris van het bouwkundig erfgoed. Tevens zijn er aanwijzingen op de beschikbare oude kaarten dat de 19de-eeuwse bebouwing een oudere voorganger had die minstens teruggaat tot het laatste kwart van de 18de eeuw.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

Het huidige perceel met een oppervlakte van plusminus 3620 m² zal worden opgesplitst in zes loten (1A, 2A, 3A, 1B, 2B en 3B). Hierbij wordt de hoofdbouw telkens voorzien ter hoogte van de loten met

letter A en het bijgebouw ter hoogte van de loten met letter B. Voor het realiseren van de bijgebouwen zal de bestaande schuur worden opgesplitst en omgevormd in een noordelijk, centraal en zuidelijk deel. Hetzelfde wordt gedaan met de bestaande oude hoeve. Deze wordt opgesplitst in twee delen voor een individuele woning bij de loten 2A en 3A.

Ter hoogte van lot 1A wordt een nieuwe bouwzone voorzien met een oppervlakte van plusminus 215 m². Hiervan mag echter maar 160 m² effectief worden bebouwd. Ter hoogte van lot 2A is tevens een zone (A3) voorzien voor het uitbreiden van de bestaande hoeve. Van deze zone met een oppervlakte van 75 m² mag slechts 56,25 m² effectief worden bebouwd.

Verder voorziet de verkaveling in de aanleg van enkele nieuwe paden rondom de woningen en als toegang naar de woningen en de achterliggende bijgebouwen. Deze situeren zich grotendeels ter hoogte van de reeds aanwezige verhardingen. Deze zullen worden verwijderd en vervangen door een waterdoorlatende verharding.

In de zone voor binnenplaatsen en tuinen mogen enkel terrassen worden aangelegd in waterdoorlatende materialen.

Samenvattend kan gesteld worden dat eventueel aanwezige archeologische resten door de geplande werken enkel lokaal zullen worden verstoord. Voornamelijk ter hoogte van de nieuw te construeren en ter hoogte van eventueel nieuw aan te leggen ondergrondse nutsleidingen en -putten. Echter zullen deze verstoringen beperkt zijn in oppervlakte en verspreid over het terrein voorkomen. De oppervlakte van de bijkomende nieuwbouw bedraagt gezamenlijk maximaal 216,25 m² verspreid over 2 zones.

Met betrekking tot de bestaande bebouwing dient te worden vermeld dat deze niet mag worden gesloopt. Tevens dienen alle elementen met erfgoedwaarde (zie bijlage) te worden bewaard en/of hergebruikt in het geval van de kasseien verhardingen in de tuinzones. Er zijn met uitzondering van dakkapellen en de zone A3 geen uitbreidingen van het bestaande volume van de gebouwen toegestaan. Enkel de elementen die geen erfgoedwaarde hebben mogen worden verwijderd (schrijnwerk, vloeren, recente verbouwingen,...).

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

Op basis van het bestudeerde bronnenmateriaal kon niet worden aangetoond dat er zich geen archeologische resten in het projectgebied bevinden, maar kon wel worden aangetoond dat de kans op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kennisvermeerdering eerder laag is. Het terrein beschikt over geen echt uitgesproken landschappelijke of bodemkundige kenmerken die het extra aantrekkelijk maakten voor menselijke exploitatie in het verleden.

Tevens is de impact van de geplande werken op eventueel aanwezige archeologische resten beperkt in oppervlakte.

Gezien de lage kans op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kennisvermeerdering en gezien de beperkte bijkomende impact op eventueel aanwezige archeologische resten raden we aan geen bijkomende vooronderzoeken uit te voeren in het kader van de geplande werken. De kosten wegen in dit geval niet op tegen de baten.

4.2. Samenvatting niet gespecialiseerd publiek

Sinds 1 juni 2016 werd de wetgeving rond de omgang met archeologie in Vlaanderen gewijzigd. Er werden concrete criteria bepaald wanneer een bouwheer verplicht is een archeologische nota te laten opstellen. Zulke nota dient op basis van een aantal vooraf bepaalde stappen na te gaan of er zich eventueel belangrijk archeologisch erfgoed in de bodem bevindt en hoe de bouwheer hier mee moet omgaan. De nota moet geschreven worden voor het toekennen van de omgevingsvergunning. Het terrein waarvoor deze nota werd geschreven, voldoet aan de vooropgestelde criteria. In de eerste plaats werd een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan wat het eventuele archeologische potentieel van het projectgebied is. Daarvan kunt u hier de samenvatting lezen.

Tijdens het hier uitgevoerde bureauonderzoek leerden we dat het terrein geen uitgesproken kenmerken bevat die maken dat het in het verleden aantrekkelijk moet zijn geweest voor menselijke exploitatie. Daarom lijkt de kans ons klein dat er binnen het projectgebied sprake is van de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten.

Bovendien zullen de geplande werken slechts een beperkte ruimtelijke impact hebben op eventueel binnen het terrein aanwezige archeologische resten. Op basis van de kosten baten analyse besluiten we daarom dat het in het kader van de geplande werken niet nodig is bijkomende archeologische vooronderzoeken uit te voeren.

5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Op basis van de beschikbare bronnen kunnen we concluderen dat er geen uitgesproken landschappelijke, bodemkundige, archeologische, historische of cartografische aanwijzingen zijn dat er binnen het projectgebied sprake is van een verhoogde kans op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kennisvermeerdering die door de geplande werken zullen worden verstoord.

Er zijn aanwijzingen dat de huidige 19de-eeuwse bebouwing mogelijk een 18de-eeuwse voorganger had. Er is een kans dat er mogelijk funderingsmuren uit de 18de eeuw bewaard zijn binnen het projectgebied. Deze zullen echter niet volledig worden verstoord door de geplande werken, gezien de beperkte bodemingreep, en enkel lokaal mogelijk aan het licht komen. De restanten zouden eventueel een inzicht kunnen verschaffen omtrent de juiste positie, eventuele indeling en gebruikte bouwmaterialen van de 18de-eeuwse hoeve.

Tevens dient vermeld te worden dat er in de wat ruimere omgeving aanwijzingen zijn voor menselijke aanwezigheid vanaf het neolithicum tot en met de nieuwe tijden. Echter hebben archeologische opgravingen in de buurt nog geen grootschalige nederzettingen opgeleverd. Voor de metaaltijden betreft het bijgebouwen, voor de Romeinse periode betreft het twee losse crematiegraven, voor de middeleeuwen gaat het over een enkel erf en voor de nieuwe tijden over een hoeve. In die zin zou het aantreffen van archeologische resten binnen het terrein wel een zekere kennisvermeerdering impliceren. Hoe groot deze kenniswinst kan zijn, zou wel afhankelijk zijn van de aard en de bewaringstoestand van eventuele aanwezige archeologische resten.

6. Bibliografie

6.1. Online bronnen

- www.geopunt.be
- www.dov.vlaanderen.be
- www.geo.onroerenderfgoed.be
- www.inventaris.onroerenderfgoed.be
- www.cartesius.be
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Schelle* [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13701> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 1 (*Schelle* 8 en 9) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/105357> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 4 (*Schelle* 3) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155526> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 5 (*Schelle* 10) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155527> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 3 (*Schelle* 1 en 2) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/150352> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 9 (*Schelle* 14) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155531> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 8 (*Schelle* 12) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155530> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 7 (*Schelle* 17) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155529> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 6 (*Schelle* 13) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155528> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Schelle Tuinlei* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981301> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Steenwinkelstraat* 4-10 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981024> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Zinkvalstraat* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/224093> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Wullebeek* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/227011> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Speltenvelden* 2 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/100619> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Edgard Tinellaan* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/225617> (geraadpleegd op 8 juni 2025).
- Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: *Edgard Tinellaan* [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/982558> (geraadpleegd op 8 juni 2025).

Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Tuinlei</i>	-	<i>Speltenlei</i>
/ [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/160536 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Zinkvalstraat</i>		
/ [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/208540 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Halfstraat</i>		
5 [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/226674 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris		Onroerend		
Erfgoed 2025: <i>Oeyvaersbosch</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/988866 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Opgraving Oeyvaersbosch</i>		
[online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/991694 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Groot Gri(pe?)</i>		
[online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/113052 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris		Onroerend		
Erfgoed 2025: <i>Linterboshoeve</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/113055 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
1		Inventaris		Onroerend
Erfgoed 2025: <i>Wullebeek</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/211461 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	10	(<i>Schelle</i>
5) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155532 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	11	(<i>Schelle</i>
6) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155533 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris		Onroerend		
Erfgoed 2025: <i>Lindenboslaan</i> [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983112 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Speltenvelden</i>	12	(<i>Schelle</i>
4) [online], https://id.erfgoed.net/waarnemingen/155534 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				
https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/14076				
https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/111756				
Inventaris	Onroerend	Erfgoed 2025: <i>Langgestrekte hoeve</i>		
[online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/14076 (geraadpleegd op 8 juni 2025).				

6.2. Literatuur

- ADAMS, R., *et. al.*, *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 15 Antwerpen*, Gent, 2002.
- VAN RANST, E. & C. SYS, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Gent, 2000.

7. Lijst figuren en bijlagen

7.1. Lijst figuren

Project code	Nr	Type	Onderwerp	Aanmaaksch aal origineel	Aanmaakdatu m origineel	Versie
2025F95	1	Kadasterplan	Projectgebied ten opzichte van GRB-bestand (©AGIV)	1/1000	2025	Digitaal
2025F95	2	Inplantingsplan	Ontwerp nieuwe verkaveling (bron: landmeter)	1/500	2025	Digitaal/PDF
2025F95	3	Tertiairgeolog ische kaart	Uitsnede tertiairgeologische kaart thv het projectgebied (Bron: © dov.vlaanderen).	1/12000	2025	Digitaal
2025F95	4	Quartaairgeolo gische kaart	Uitsnede quartaairgeologische kaart thv het projectgebied (Bron: © dov.vlaanderen).	1/12000	2025	Digitaal
2025F95	5	Quartaair profiel	Legende profieltype 1 quartaairgeologische kaart (Bron: dov.vlaanderen.be)	nvt	Nvt	Digitaal
2025F95	6	Bodemkaart	Projectgebied op de bodemkaart van Vlaanderen	1/1000	2025	Digitaal
2025F95	7	Topografische kaart	Plangebied op de topografisch kaarten van het NGI (© AGIV)	1/10000	2025	Digitaal
2025F95	8	Hoogteprofiel	Doorsnede door terrein van NW naar ZO (Bron: ©Geopunt)	onbekend	2025	Digitaal
2025F95	9	Hoogteprofiel	Doorsnede door terrein van NO naar ZW (Bron: ©Geopunt)	onbekend	2025	Digitaal
2025F95	10	Hoogtekaart	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (1 meter) (Bron: ©Geopunt)	1/12000	2025	Digitaal
2025F95	11	Hoogtekaart	Overlay DHM en Hillshade (1 meter), detail (Bron: ©Geopunt)	1/1000	2025	Digitaal
2025F95	12	Erosiekaart	Projectgebied op bodemerosiegevoeligheidskaart	1/12000	2025	Digitaal
2025F95	13	Historische kaart	Uitsnede kaart van Ferraris, met aanduiding van het projectgebied (rood), detail. (Bron: © AGIV)	1/2000	1771-1778	Digitaal
2025F95	14	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	1/2000	1841-1843	Digitaal
2025F95	15	Historische kaart	Kaart van Vandermaelen, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	1/2000	1846-1854	Digitaal
2025F95	16	Historische kaart	Plan Popp met aanduiding van het projectgebied	1/2000	1842 - 1880	Digitaal
2025F95	17	Orthofoto	Orthofoto van het plangebied 1971 (Bron: © AGIV)	1/2000	1971	Digitaal
2025F95	18	Orthofoto	Orthofoto van het plangebied 1979-1990 (Bron: © AGIV)	1/2000	1979-1990	Digitaal
2025F95	19	Orthofoto	Orthofoto van het plangebied 2000-2003 (Bron: © AGIV)	1/2000	2000-2003	Digitaal
2025F95	20	Orthofoto	Orthofoto van het plangebied 2024 (Bron: © AGIV)	1/2000	2024	Digitaal
2025F95	21	CAI	CAI-locaties in de omgeving van het plangebied (©CAI Vlaanderen)	1/12000	2025	Digitaal
2025F95	22	Gebruik	Projectgebied op bodemgebruikskaart	1/1000	2025	Digitaal
2025F95	23	Inplanting	Nieuw ontwerp verkaveling	1/500	2025	Digitaal

7.2. Lijst Bijlagen

Projectcode	Nummer Bijlage	Onderwerp
2025F95	Bijlage 1	PDF Programma van maatregelen
2025F95	Bijlage 2	PDF Privacy-fiche
2025F95	Bijlage 3	PDF Verkavelingsvoorschriften
2025F95	Bijlage 4	PDF Beschrijving erfgoedwaarden
2025F95	Bijlage 5	PDF Plannenbundel